

Tańce niestylizowane

materiał do nauki samodzielnej Pracowni Tradycji Polskiej
Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Szczecińskiej „Krağ”
Pałac Młodzieży — Pomorskie Centrum Edukacji w Szczecinie

Grupa: Krağ, 09 kwietnia 2021 r.

Prowadzący: Artur Kotwas, Paweł Sokołowski

Mazurek

Rytm mazurkowy tworzy podstawę wielu przyśpiewek, pieśni, tańców, utworów instrumentalnych i wokalnych na Mazowszu, Lubelszczyźnie, Kujawach i na Ziemi Łęczyckiej. Mazurek jest tańcem szybkim, ale nieco wolniejszym od bliskiego mu oberka. Mazurki tańczy się w parach, po obrębie koła, wykonując obroty na całych stopach, czasem akcentując zmiany kierunku ruchu i obrotów przytupem.

Etnograficzna mapa Polski

Mazurki są rdzennymi tańcami na Mazowszu, a ich nazwa wywodzi się od nazwy mieszkańców tego regionu, których dawniej przezywano Mazurami. Mazurki tańczono także w sąsiadujących z Mazowszem regionach, często z towarzyszeniem pieśni mazurkowej. Mazurek jest tańcem szybkim (metrum 3/8), ale nieco wolniejszym od młodszego odeń oberka i tańczonym bardziej „gładko”. Różnica między obydwoimi tańcami polega jeszcze na tym, że dawne mazurki były tańczone ze śpiewem, oberki już tylko tańczono, bez przyśpiewek. Mazurka tańczy się wirując w parach po obrębie koła, na całych stopach, czasem stosując zgodny z rytmem muzyki przytup lub zwrot taneczny w drugim kierunku. Pary wirują raz w prawo, raz w lewo, od czasu do czasu przesuwiają się po kole bez wirowania, jakby dla odpoczynku.

Po kilku taktach takiego spokojnego tańca następuje przytup i zmiana kierunku tańca, a wraz z nim ponownie wirowanie par po kole. Cechą charakterystyczną kroku mazurka jest wyraźny akcent „na dwa”, także w muzyce towarzyszącej tańcowi. Mazurek jest jednym z symboli polskiej muzyki ludowej. Według słów Andrzeja Bieńkowskiego „na wsi młócono cepami i siekano kapustę w rytm mazurka”. „Mazurek – jak pisze dalej – choć pochodzi ze śpiewu, jest przede wszystkim melodią taneczną, poddaną surowemu rygorowi. Trzeba rubatować i ozdabiać, ale spróbuj opóźnić się w tanecznym rytmie! Albo ozdabiać nie tak, jak to tu robiono – to wygnają z wesela. A nawet można było za to oberwać. Z mazurkami żartów nie było (...). Żaden inny taniec nie wzbudzał takiej euforii u tancerzy, transu muzykantów, nie pobudzał do ekspresyjnego śpiewu. Prawie każda wieś miała swoje mazurki (a częściej swoje maniere wykonawcze i warianty), swoiste loga wsi, po których się rozpoznawano”.

Mazurek

Materiał wideo (4 części):

<http://tance.edu.pl/pl/lessons/show/dance/661>

Ogrodnik

Jest to taniec wywodzący się z rejonów Krościenka i zaliczany do naczelných tańców górali pienińskich. Tańczony jest w dowolną ilość trójek, w których tancerz jest po środku między dwiema tancerkami. Poprzez liczbę tancerzy często jest on porównywany do tradycyjnego, śląskiego trojaka, chociaż w sferze muzycznej mocno się od niego różni. W formie melodycznej wyodrębniamy dwie części z przyśpiewką o zmiennym metrum i tempie. W części pierwszej metrum grane jest na $\frac{3}{4}$ w umiarkowanym tempie, w drugiej części natomiast zmienia się metrum $\frac{2}{4}$ i tempo znacząco przyspiesza.

Na zawołanie: „Ogrodnika” kapela zaczyna grać do tańca. Zmiany części tancerze akcentują podwójnym bądź potrójnym przytupem, trójki tańczą „po kole”, „w krzyż”, „w gwiazdę” lub „do przodu i do tyłu” zazwyczaj drobnymi krokami. W drugiej części jest wykorzystywany również krok wirowy „obyrtany”.

Ogrodnik

Materiał audio:

<http://tance.edu.pl/uploads/files/OGRODNIK.mp3>

Materiał wideo:

<http://tance.edu.pl/pl/lessons/show/dance/757>